

Ontwikkelgesprek Hogeschool de Kempel: (ogenschijnlijke) dilemma's, 12 december 2021

Het thema dat centraal staat in het ontwikkelgesprek van Hogeschool de Kempel, is het omgaan met (ogenschijnlijke) tegenstellingen: dilemma's waar het instituut zich voor gesteld ziet. Deze dilemma's komen voort uit enerzijds het willen doorvoeren van veranderingen ingegeven door eigen ambitie en het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen, en anderzijds de behoefte om te behouden wat men heeft en wat werkt. De vraag die de Kempel als basis centraal stelt is: "Doen we (met onze plannen passend bij onze onderwijsvisie) voldoende recht aan de ontwikkeling van eigenheid bij onze studenten?". Tijdens het ontwikkelgesprek is deze vraagstelling enigszins verbreed met in achtneming van het Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleiders en tegelijkertijd de aansluiting bij de beginsituatie van de student en de haalbaarheid voor docenten.

De dilemma's zijn als volgt beschreven en in het gesprek toegelicht:

- Werken met leeruitkomsten: de heilige graal of een mogelijke wijze van opleiden?
Kunnen we, als we gaan werken met leeruitkomsten, nog in voldoende mate aansluiten bij wat studenten nodig hebben en tegelijkertijd aansluiten op eerder verworven competenties? Een deeltijdstudent brengt vaak ervaring mee, maar hoe pak je dat aan bij een 17-jarige student die van de middelbare school komt?
- Werken met grote versus kleinere onderwijseenheden. Waar heeft 'de student' (voltijd, deeltijd) behoefte aan, wat werkt voor studenten het best? En in het verlengde: welke rol speelt toetsing hierbij?
Wat levert het werken met grotere onderwijseenheden op? In kwaliteitskringen geven studenten aan dat ze graag periodiek resultaten willen opleveren, dat houdt hen scherp. Daarbij worden studenten graag gevoed met wat het instituut essentieel vindt voor goed onderwijs. Ze kiezen naar hun gevoel al veel.
- Gepersonaliseerd leren versus samen leren (in het licht van het beroep waarvoor we opleiden).
Flexibele leeruitkomsten brengen met zich mee dat je per student een individueel contract opstelt. Maar hoe verhoudt zich dat tot het samen leren, met peers, docenten, kinderen, ouders en stageschool?
- Versnellen versus verdiepen.
In kwaliteitskringen geven studenten aan zich te willen blijven verdiepen en veel te willen leren. Anderzijds is er bij studenten soms behoefte aan versnellen.
- Vakspecifiek versus integratief opleiden.

De panelleden en de vertegenwoordigers van Hogeschool de Kempel verkennen samen deze thematiek. In een gezamenlijke, collegiale uitwisseling komt men tot de volgende inzichten:

1) Ga uit van je eigen kracht

Behoud waar je sterk en goed in bent, en dat is veel. Isoleer en waardeer je sterke punten als instituut. Van daaruit kun je kijken waar de veranderwens zit en kun je de discrepanties vullen. Zo wordt de Kempel onder andere geprezen om de verbinding die zij maakt met studenten, de begeleiding die zij biedt, het feit dat zij het uitgangspunt 'kennis

als basis' hanteert en streeft naar een gezamenlijke pedagogische taal. Houd deze krachten vast bij innovaties.

2) Het een sluit het ander niet uit

Een ogenschijnlijke tegenstelling hoeft niet per se een dilemma op te leveren. Gepersonaliseerd leren en samen leren kunnen bijvoorbeeld goed samen gaan. De student volgt een eigen pad met eigen specialisme in een eigen leeromgeving, maar tussen al deze individuele leeromgevingen wordt de verbinding gelegd. Studenten wisselen uit en leren van elkaar in professionele leergemeenschappen en leerkringen. Voor een deel heeft de Kempel dit al in huis, bijvoorbeeld in het Samen Opleiden en de wijze waarop bij studenten is ingezet op het geven van peer feedback.

3) Ontwar de knoop samen

De dilemma's die op tafel liggen, zijn voor iedereen in het opleidingsveld herkenbaar. Door samenwerking en uitwisseling kunnen opleidingen elkaar verder helpen. Alle pabo's zoeken hoe ze zich zullen gaan verhouden tot het bestuursakkoord: leer van elkaar en van elkaars voorbeeldmatige praktijken. Voorbeelden waar de Kempel mee naar buiten kan komen zijn de keuze in de vorm van de afstudeertoets en de wijze waarop het challenge programme is opgestart. Andersom zal er ook bij andere pabo's te halen zijn. Het LOBO biedt een geschikt podium voor uitwisseling, evenals het professionaliseringsplatform dat Velon biedt en het Platform Samen Opleiden en Professionaliseren.

Ten tweede zijn er diverse Ad-trajecten die al ervaring hebben met flexibele leeruitkomsten en de hier opgeworpen dilemma's. Ook hun ervaringen zijn leerzaam. Tot slot is het van belang bij de ontwikkelingen op de regionale onderwijsarbeidsmarkt aan te sluiten en deze nader te verkennen. Wat heeft de regio nodig? Wat doe je aan verdere professionalisering na het afstuderen? Spar met de bestuurders en collega's uit de opleidingsscholen. Op basis van een analyse van de problematiek in de regio, kun je je ook verhouden tot het bestuursakkoord.

4) Think big and act small

Flexibilisering, versnelling en gepersonaliseerd leren kunnen het beeld oproepen van een opleiding die helemaal 'om moet', die het helemaal anders moet gaan doen. Een opleiding waar studenten opeens oneindig veel keuze hebben. Zo'n totale verandering vraagt te veel van een organisatie. Het is beter wijzigingen met kleine stappen in te voeren. Een opleiding ombouwen tot meer leeropbrengstgericht werken kan kleinschalig starten. Daarom: think big, act small. Een kleine, haalbare aanpassing is bijvoorbeeld een student een toets eerder laten behalen of iets extra's laten behalen.